ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 29ης Φεβρουαρίου 1996 *

Στην υπόθεση C-300/94,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Tribunal Superior de Justicia de Andalucía (Ισπανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Tirma SA

και

Administración General del Estado,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 3033/80 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1980, περί καθορισμού του καθεστώτος συναλλαγών που εφαρμόζεται σε ορισμένα εμπορεύματα που προέρχονται από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 002/10, σ. 162), όσον αφορά το μεταβλητό στοιχείο του φόρου επί των εμπορευμάτων που προκύπτουν από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. A. O. Edward (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, P. Jann και M. Wathelet, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

γενικός εισαγγελέας: N. Fennelly
γραμματέας: R. Grass

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Alberto José Navarro González, γενικό διευθυντή κοινοτικού νομικού και θεσμικού συντονισμού, και Miguel Bravo-Ferrer Delgado, abogado del Estado,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον José Luis Iglesias Buhigues, νομικό σύμβουλο, και την Blanca Rodríguez Galindo, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Δεκεμβρίου 1995,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 23ης Σεπτεμβρίου 1994, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 9 Νοεμβρίου 1994, το Tribunal Superior de Justicia de Andalucía υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 3033/80 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1980, περί καθορισμού του καθεστώτος συναλλαγών που εφαρμόζεται σε ορισμένα εμπορεύματα που προέρχονται από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 002/10, σ. 162), όσον αφορά το μεταβλητό στοιχείο του φόρου επί των εμπορευμάτων που προκύπτουν από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

2 Το ερώτημα αυτό υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Tirma SA (στο εξής: Tirma) και των τελωνειακών αρχών του Cádiz και έχει ως αντικείμενο την καταβολή του μεταβλητού στοιχείου των δασμών που έχει καθιερωθεί με τον κανονισμό 3033/80.

3 Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 3033/80, η εισαγωγή στην Κοινότητα εμπορευμάτων προκυπτόντων από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων υπόκειται σε επιβάρυνση συγκείμενη, αφενός, από έναν δασμό κατ' αξίαν που αποτελεί το σταθερό στοιχείο της επιβαρύνσεως και, αφετέρου, ένα μεταβλητό στοιχείο που προορίζεται να καλύψει, όσον αφορά τις ποσότητες των προϊόντων βάσεως που θεωρούνται ότι χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή του εμπορεύματος, τη διαφορά μεταξύ των τιμών των εν λόγω προϊόντων εντός της Κοινότητας και των τιμών κατά την εισαγωγή από τρίτες χώρες, όταν το συνολικό κόστος αυτών των ποσοτήτων προϊόντων βάσεως είναι υψηλότερο στην Κοινότητα.

4 Το πρωτόκολλο αριθ. 2 της Πράξεως Προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας (ΕΕ 1985, L 302, σ. 400, στο εξής: πρωτόκολλο) ορίζει, στο άρθρο του 1, παράγραφος 3, ότι οι πράξεις των οργάνων της Κοινότητας στον τομέα της τελωνειακής νομοθεσίας που αφορούν το εξωτερικό εμπόριο εφαρμόζονται, εκτός αντιθέτου διατάξεως του πρωτοκόλλου, με τις ίδιες προϋποθέσεις στο εμπόριο μεταξύ του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας και των Καναρίων Νήσων. Εξάλλου, η παράγραφος 5 του ίδιου άρθρου περιλαμβάνει, εκτός αντιθέτου διατάξεως της Πράξεως Προσχωρήσεως, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοκόλλου, όμοιο κανόνα σχετικό με τα προϊόντα που υπάγονται στο παράρτημα ΙΙ της Συνθήκης ΕΟΚ.

5 Δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφοι 1 και 2, του πρωτοκόλλου, τα προϊόντα καταγωγής Καναρίων Νήσων τυγχάνουν δασμολογικής ατέλειας κατά τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία στο τμήμα της Ισπανίας που περιλαμβάνεται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.

6 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 2144/87 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1987, σχετικά με την τελωνειακή οφειλή (ΕΕ L 201, σ. 15), που έχει σήμερα αντικατασταθεί από το άρθρο 4, σημείο 10, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί

θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), ορίζει ότι στους εισαγωγικούς δασμούς περιλαμβάνονται «οι δασμοί και οι φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδύναμου αποτελέσματος που καταβάλλονται κατά την εισαγωγή των εμπορευμάτων και οι γεωργικές εισφορές και οι άλλες επιβαρύνσεις κατά την εισαγωγή, που θεσπίζονται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής ή των ειδικών καθεστώτων που εφαρμόζονται σε ορισμένα εμπορεύματα που προκύπτουν από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων».

7 Το 1989 η Tirma εισήγαγε ορισμένες παρτίδες caramelos (καραμέλες) από τις Καναρίους Νήσους, με σκοπό να τις θέσει σε ελεύθερη κυκλοφορία στο κοινοτικό τελωνειακό έδαφος, για τις οποίες οι τελωνειακές αρχές του Cádiz αξίωσαν την πληρωμή του μεταβλητού στοιχείου των δασμών, όπως αυτό έχει καθιερωθεί με τον κανονισμό 3033/80.

8 Κατά των υπολογισμών στους οποίους προέβησαν οι τελωνειακές αρχές, η Tirma υπέβαλε διοικητικές ενστάσεις οι οποίες απορρίφθηκαν με τέσσερις αποφάσεις του Tribunal Económico Administrativo Regional de Andalucía που εκδόθηκαν στις 2 και 12 Δεκεμβρίου 1991. Το εν λόγω δικαστήριο θεώρησε ότι το μεταβλητό στοιχείο των δασμών που ισχύουν επί των μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων είναι ανάλογο προς τα εξισωτικά ποσά της κοινής γεωργικής πολιτικής, οπότε επί της εισαγωγής καραμελών από τις Καναρίους Νήσους στο κοινοτικό τελωνειακό έδαφος εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 3033/80.

9 Εκτιμώντας ότι η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας εφαρμόζεται, εκτός των εξαιρέσεων που προβλέπονται από τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου, επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου των Καναρίων Νήσων, στο οποίο δεν περιλαμβάνονται τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, εφόσον αυτά δεν μνημονεύονται στο παράρτημα ΙΙ της Συνθήκης, η Tirma άσκησε διοικητική προσφυγή κατά των αποφάσεων αυτών ενώπιον του Tribunal Superior de Justicia de Andalucía.

10 Κρίνοντας ότι η υπόθεση έθετε πρόβλημα ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου, το αιτούν δικαστήριο ανέστειλε τη σχετική διαδικασία και ζήτησε από το Δικαστήριο να αποφανθεί μέσω προδικαστικής αποφάσεως επί του ακολούθου ερωτήματος:

«Καλύπτεται το μεταβλητό στοιχείο των δασμών επί των μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων, που ρυθμίζεται από τους κοινοτικούς κανονισμούς (ΕΟΚ) 3033/80, 3034/80 και 3035/80, από το καθεστώς που έχει καθιερωθεί από το άρθρο 1, παράγραφος 5, του πρωτοκόλλου αριθ. 2 της Πράξεως Προσχωρήσεως της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και τούτο μολονότι τα προϊόντα αυτά δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ της Συνθήκης, ή εμπίπτει το εν λόγω στοιχείο στη δασμολογική ατέλεια του άρθρου 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 της πράξεως αυτής προσχωρήσεως ή ακόμη, σε περίπτωση που δεν ισχύει ούτε το πρώτο ούτε το δεύτερο ενδεχόμενο, πρέπει να εφαρμόζεται η γενική αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων στο εμπόριο μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων μεταξύ των Καναρίων Νήσων και του κοινοτικού τελωνειακού εδάφους;»

11 Προκαταρκτικώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, μέχρι τη θέση σε ισχύ, την 1η Ιουλίου 1991, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1911/91 του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1991, για την εφαρμογή των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου στις Καναρίους Νήσους (ΕΕ L 171, σ. 1), οι νήσοι αυτές δεν αποτελούσαν τμήμα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας, οπότε επ' αυτών ίσχυε το πρωτόκολλο.

12 Πρέπει επίσης να σημειωθεί, όπως υπογράμμισε και ο γενικός εισαγγελέας στις παραγράφους 2 και 5 των προτάσεών του, ότι οι εν λόγω καραμέλες, εφόσον θεωρηθούν ως σακχαρώδη παρασκευάσματα άνευ κακάου, δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο των προϊόντων που εμπίπτουν στο παράρτημα ΙΙ της Συνθήκης, στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1, παράγραφος 5, του πρωτοκόλλου.

13 Πρέπει περαιτέρω να υπομνησθεί ότι το πρωτόκολλο προβλέπει, στο άρθρο 1, παράγραφοι 1, 2 και 3, ότι, εκτός αντιθέτου διατάξεως του ίδιου του πρωτοκόλλου, όλα τα προϊόντα καταγωγής Καναρίων Νήσων υπόκεινται, κατά τον χρόνο της εισαγωγής τους στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, στην κοινοτική τελωνειακή νομοθεσία σχετικά με το εξωτερικό εμπόριο και, επομένως, στον κανονισμό 3033/80, ο οποίος προσδιορίζει το καθεστώς που ισχύει στις συναλλαγές επί ορισμένων εμπορευμάτων που προκύπτουν από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

14 Ως «αντίθετη διάταξη (αυτού τούτου) του πρωτοκόλλου», το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, αυτού του ίδιου πρωτοκόλλου προβλέπει, όσον αφορά τα προϊόντα καταγωγής Καναρίων Νήσων, «δασμολογική ατέλεια», κατά τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός του τμήματος της Ισπανίας που περιλαμβάνεται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.

15 Ο όρος «δασμοί», που αποτελεί το αντικείμενο της εξαιρέσεως από τον ενικό κανόνα του άρθρου 1, παράγραφοι 1, 2 και 3, του πρωτοκόλλου, πρέπει να ερμηνευθεί στενώς, υπό το φως του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του κανονισμού 2144/87. Από το γράμμα της διατάξεως αυτής προκύπτει σαφώς ότι οι «τελωνειακοί δασμοί» αποτελούν μια κατηγορία του συνόλου των «εισαγωγικών δασμών», όρου περισσότερο γενικού περιλαμβάνοντος επίσης τις «γεωργικές εισφορές» και άλλες επιβαρύνσεις επί των εισαγωγών που προβλέπονται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής ή σε αυτό των ειδικών καθεστώτων που εφαρμόζονται επί ορισμένων εμπορευμάτων που προκύπτουν από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

16 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι το μεταβλητό στοιχείο που προβλέπεται από το άρθρο 5 του κανονισμού 3033/80 «προορίζεται να καλύψει, όσον αφορά τις ποσότητες των προϊόντων βάσεως, που θεωρούνται ότι χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή του εμπορεύματος, την επίπτωση της διαφοράς μεταξύ των τιμών αυτών των προϊόντων εντός της Κοινότητας, αφενός, και των τιμών κατά την εισαγωγή προελεύσεως τρίτων χωρών, αφετέρου, όταν το συνολικό κόστος αυτών των ποσοτήτων προϊόντων βάσεως είναι υψηλότερο στην Κοινότητα».

17 Επομένως, αυτό το μεταβλητό στοιχείο είναι ανάλογο προς τις γεωργικές εισφορές του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του κανονισμού 2144/87, σκοπός του οποίου είναι, στον τομέα αυτόν, όπως ακριβώς και ο σκοπός άλλων προγενεστέρων κανονισμών, η σταθεροποίηση των αγορών (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 1976, 60/75, Russo, Συλλογή τόμος 1976, σ. 7).

18 Επομένως, η εξαίρεση όσον αφορά τους «τελωνειακούς δασμούς», όπως ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, του πρωτοκόλλου, δεν περιλαμβάνει το μεταβλητό στοιχείο της επιβαρύνσεως που προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού 3033/80.

19 Επομένως, στο υποβληθέν από το Tribunal Superior de Justicia de Andalucía προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το μεταβλητό στοιχείο του φόρου σχετικά με τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, που προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού 3033/80, εμπίπτει στο καθεστώς που έχει θεσπιστεί με το άρθρο 1, παράγραφοι 1 έως 3, του πρωτοκόλλου και όχι στην εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 2 του πρωτοκόλλου αυτού.

Επί των δικαστικών εξόδων

20 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ισπανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 23ης Σεπτεμβρίου 1994 το Tribunal Superior de Justicia de Andalucía, αποφαίνεται:

Το μεταβλητό στοιχείο του φόρου σχετικά με τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, που προβλέπεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3033/80 του

Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1980, περί καθορισμού του καθεστώτος συναλλαγών που εφαρμόζεται σε ορισμένα εμπορεύματα που προέρχονται από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, εμπίπτει στο καθεστώς που έχει θεσπιστεί με το άρθρο 1, παράγραφοι 1 έως 3, του πρωτοκόλλου αριθ. 2 της Πράξεως Προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και όχι στην εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 2 του πρωτοκόλλου αυτού.

Edward Jann Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 29 Φεβρουαρίου 1996.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πρώτου τμήματος

D. A. O. Edward